

Dosarul nr. 3ra-638/23
2-21134828-01-3ra-19062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (O. Melniciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, D. Băbălău, I. Dutca)

Î N C H E I E R E

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Mariana Pitic
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Olari Tatiana,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Olari Tatiana împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău, terț Petrovici Alexei, privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a casat hotărârea din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o nouă decizie prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Olari Tatiana,

c o n s t a t ă :

La data de 10 septembrie 2021 Olari Tatiana a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău, terț Petrovici Alexei privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii reclamanta a relatat că la data de 29 septembrie 2020 a înregistrat la DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, cerere privind stabilirea graficului de întrevedere cu copii minori xxxx, iar prin decizia DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău nr. 52/1 din 26 octombrie 2020 a fost aprobat programul de întrevederi a copiilor xxxx cu tata Petrovici Alexei, care a devenit definitivă prin necontestare. Însă, la data de 31 mai 2021, Petrovici Alexei a depus la DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău petiție, solicitând stabilirea graficului de întrevederi cu copiii minori pentru perioada vacanței de vară și sărbători naționale, iar prin decizia DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău nr. 35/3 din 30 iunie 2021, a fost abrogată decizia nr. 52/1 din 26 octombrie 2020, fiind aprobat un alt program de întrevederi a copiilor xxxx cu tata Petrovici Alexei.

Reclamanta a comunicat că, la data de 28 iulie 2021, decizia DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău nr. 35/3, din 30 iunie 2021, a fost contestată cu cererea prealabilă la autoritatea publică ierarhic superioară, DGPDC mun. Chișinău, care, prin răspunsul nr. P-1759/21 din 06 august 2021 a respins cererea prealabilă.

Reclamanta a invocat că decizia nr. 35/3 a DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău din 30 iunie 2021, cât și răspunsul la cererea prealabilă a DGPDC mun. Chișinău din 06 august 2021 sunt neîntemeiate, emise cu aplicarea greșită și eronată a cadrului legal pertinent.

A subliniat că, considerându-se o victimă a violenței în familie, s-a adresat după ajutor Centrului de Drept al Femeilor, unde și a fost încurajată la solicitarea divorțului și stabilirii domiciliului copiilor, cât și la efectuarea unei evaluări psihologice. A invocat că, deși, era împotriva înnoptării copiilor minori în afara domiciliului lor, unde își au amenajată odaia, totuși, în interesul copiilor și sub influența colaboratorilor DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău, nu a contestat programul stabilit anterior, care l-a respectat, însă, acest program era și este încălcat sistematic de către Petrovici Alexei.

Reclamanta a menționat că a solicitat DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău să atenționeze terțul asupra respectării programului aprobat de întrevederi cu copiii, cât și a normelor de siguranță și regimul copiilor, manifestării grijii față de sănătatea și dezvoltarea lor fizică, să nu admită acțiuni și mediu ce ar înrăutăți sănătatea copiilor, să excludă orice factori, situații, împrejurări, persoane, produse alimentare necorespunzătoare, ce ar pune în pericol sănătatea copiilor, însă toate plângerile și cererile sale au fost ignorate, deși a prezentat în acest sens mai multe probe, fapt ce a determinat-o să constate pârâinirea pârâtului, față de Petrovici Alexei.

Reclamanta a declarat că, în situația în care, în perioada octombrie 2020 - iunie 2021 a înregistrat mai multe plângeri vis-a-vis de incapacitatea, inaptitudinea și inacțiunile lui Petrovici Alexei de a implementa, respecta și executa programul, DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, la data de 30 iunie 2021, a emis decizia contestată, fapt care demonstrează că, în această procedură administrativă a fost încălcat grav principiul imparțialității, obiectivității, contradictorialității și egalității tuturor în fața legii.

A invocat că pârâtii au ignorat să se expună asupra faptului că transmiterea copiilor în grija tatălui și cu înnoptarea copiilor la tată pe o perioadă mai lungă de 1-2 zile consecutiv, duce la îmbolnăvirea copiilor, fapt pe care l-a probat prin extrasele medicale prezentate. Totodată, Direcției nu i-au fost prezentate acte ce ar fi confirmat faptul că, din 26 octombrie 2021 și până la 30 iunie 2021, Petrovici Alexei și-ar fi schimbat regimul de lucru, condițiile de trai, aptitudinea și gradul de responsabilizare față de copiii minori.

A menționat că, pârâtul prin emiterea actului contestat a acordat prioritate intereselor tatălui și nu intereselor copiilor, fiind încălcate vehement prevederile art. 3 alin. (1) al Convenției Internațională cu privire la drepturile copilului, cât și prevederile art. 62 alin. (1) Codul familiei.

Reclamanta Olari Tatiana a indicat că ilegalitatea actului contestat în speță este confirmată prin depășirea atribuțiilor emitentului, neargumentarea și lipsa analizei argumentelor și probatoriului invocat de către reclamantă, nemotivarea abrogării

actului administrativ individual favorabil, cât și nemotivarea actului administrativ individual ilegal defavorabil contestat, încălcarea drepturilor copiilor minori.

La fel, a observat că a fost invocat faptul nerespectării procedurii administrative la depunerea cererii de către Petrovici Alexei, or deși, decizia respectivă prevede procedura de contestare în termen de 30 zile, decizia nu a fost contestată de Petrovici Alexei, fapt ce presupune acceptarea și legalitatea ei, astfel constată ca fiind depusă peste termenul legal de 30 zile, cât și faptul că această petiție nu corespunde cerințelor Codului administrativ, din care motiv urma a fi restituită, or aceasta nu întrunește prevederile art. 146 alin. (1)-(3) Codul administrativ.

Reclamanta a explicat că, la data de 17 iunie 2021 în cadrul ședinței Comisiei pentru drepturile copilului din cadrul DPDC sect. Râșcani mun. Chișinău a prezentat referință la petiția lui Petrovici Alexei, anexând probe elocvente ce demonstrează netemeinicia petiției și necesitatea respingerii ei, care au rămas nesoluționate de către emitent, or, decizia contestată în speță este neargumentată, lipsită de analiza probatoriului și argumentelor invocate, fapt ce duce la nulitatea acestui act administrativ.

Reclamanta a afirmat că, după emiterea actului din speță, copiii au petrecut noaptea acasă la tata, când fetița de peste 7 ani fiind scăldată de tată și culcată apoi într-un pat cu tata și concubina sa, respectiv emitentul favorizează acest comportament, absolut sesizat nefavorabil de orice psiholog.

Reclamanta a menționat că pârâta a încălcat grav normele prevăzute la art. 23 și 40 din Codul administrativ la emiterea actului contestat, prin depășirea atribuțiilor sale legale, or, deși Petrovici Alexei nu a cerut aprobarea programului de întrevederi pentru vacanțele de toamna, iarnă, primăvară, nu a cerut mai mult decât 6 zile din sărbătorile naționale de a-i fi transmiși copiii pentru a petrece timpul cu el și a solicitat 14 zile din vacanța de vară să-i fie oferite lui pentru petrecerea timpului cu copiii, emitentul s-a expus și a acordat ultimului programul pe care nu l-a solicitat, nemotivându-și decizia în sensul depășirii solicitărilor acordate.

Reclamanta a subliniat că, în perioada de circa 9 luni de la instituirea programului de întrevederi din 26 octombrie 2020, copiii au fost bolnavi, aproximativ în fiecare lună și de fiecare dată când se aflau în grija și la domiciliul lui Petrovici Alexei. Aceste circumstanțe constată iresponsabilitatea și inacțiunile tatălui.

La fel, reclamanta a notat că, pârâta a ignorat abuziv și intenționat să-și motiveze soluția prin prisma plângerilor adresate instituțiilor și argumentelor ei ce țin de faptul că, Petrovici Alexei încalcă sistematic graficul de întrevederi stabilit, își permite să i-a copiii de la grădiniță de până la finisarea activităților. A declarat că, a prezentat probe privitor la faptul că l-a informat pe Petrovici Alexei că medicul a recomandat copiilor în mod de urgență vacanța la mare și l-a întrebat dacă va participa la cheltuielile ce țin de vacanță, însă acesta a ignorat-o și într-un mod obraznic și-a permis să o acuze în fața organelor de drept că nu l-a înștiințat.

Reclamanta a invocat că, în mod repetat a cerut DPDC sect. Râșcani mun. Chișinău, responsabilizarea lui Petrovici Alexei asupra respectării normelor de siguranță și regimului copiilor, or, prin iresponsabilitatea acestuia se afectează starea sănătății copiilor, iar reclamanta a fost pusă în situația de a solicita acordarea

concediului medical pentru 3-7 zile pentru îngrijirea copiilor, fapt ce-i afectează regimul de lucru, situația financiară și bunăstarea copiilor.

Reclamanta a explicat că, toate probele indică asupra faptului că, Petrovici Alexei este acel părinte care încalcă sistematic programul stabilit de întrevederi, care încalcă sistematic regimul alimentar și igiena copiilor, încalcă regimul educațional al copiilor prin protestele sale și obiecții că copiii prea multe activități frecventează, prea des merg la mare, prea multe medicamente administrează, îi impune control psihologic, intimidare, prin urmărirea la ce oră vine și pleacă de la domiciliu, telefoane date copiilor fără știrea și consimțământul reclamantei, sunete în orele și zilele ce-i revin ei pentru educația copiilor. Deși, Petrovici Alexei este persoana care mereu este ocupată, plecată în deplasări, lăsând copii în grija persoanelor străine.

Reclamanta a invocat ca temei al ilegalității actului contestat raportul de evaluare psihologică din 19 octombrie 2020 efectuat de Valueva Marina, psiholog, consilier - magistrul, doctorand în psihologie. Iar, potrivit raportului de evaluare psihologică primară al copilului xxx din 15 aprilie 2021, realizat de către pedagogul/psihologul DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, Mihăilă Ana-Maria, în cadrul studiului stării generale, minora xxx are un comportament deschis și prietenos, copilul răspunde la întrebările psihologului, vorbește deschis despre activități, jucării, cum își petrece timpul liber, în schimb nu răspundea la întrebările legate de tata sau se eschiva să dea răspuns, iar în studiul sferei relaționale, psihologul constată, că mama reprezintă la nivel simbolic pentru copilul xxx, o autoritate mai accentuată sau o figură mai importantă în viața sa.

Reclamant a menționat că la adoptarea actului contestat a fost încălcat și principiul proporționalității, fiind încălcate drepturile și interesele copiilor.

Prin urmare, reclamanta Olari Tatiana solicitat anularea deciziei nr. 35/3 a DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău din 30 iunie 2021 și a refuzului DGPDPC mun. Chișinău, ca fiind ilegale, și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 3-11, vol. 1).

Prin hotărârea din 24 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Olari Tatiana, s-a anulat decizia Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani mun. Chișinău nr. 35/3 din 30 iunie 2021 cu privire la modificarea Programului de întrevedere a copiilor xxx cu tata Petrovici Alexei, ca neîntemeiată. S-a declarat neîntemeiat refuzul Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului mun. Chișinău nr. P-1759/21 din 06 august 2021 privind respingerea cererii prealabile. S-a încasat solidar de la Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani mun. Chișinău și Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului mun. Chișinău, în beneficiul lui Olari Tatiana, cheltuielile de judecată sub formă de cheltuieli privind achitarea serviciilor juridice în mărime de 5000 lei. În rest, pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată sub formă de cheltuieli privind achitarea serviciilor juridice în mărime ce depășește cuantumul de 5000 lei, s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 225-226 vol. I, 1-17 vol. II).

La data de 14 decembrie 2021, Petrovici Alexei, reprezentat de avocatul Iațuc Irina, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătorei

Chișinău, sediul Rîșcani, iar la 20 aprilie 2022, a depus motivarea apelului (f.d. 43-48 vol. II).

Prin încheierea din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Petrovici Alexei, reprezentat de avocatul Iațuc Irina (f.d. 52-54 vol. II).

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul depus de Petrovici Alexei și s-a menținut încheierea din 21 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 66-71 vol. II).

La 29 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 din Codul administrativ, DPDC sect. Rîșcani mun. Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la 10 martie 2022 a prezentat motivarea apelului (f.d. 21-25 vol. II).

Prin decizia din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea din 24 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și s-a emis o nouă decizie prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de către Olari Tatiana împotriva Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău, Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău și terțului Petrovici Alexei privind anularea actului administrativ individual defavorabil (f.d. 206-221 vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relevat că obiectul cererii de apel constituie dezacordul pârâtei/apelant DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău, cu hotărârea instanței de fond prin care a fost admise pretențiile cu privire la anularea deciziei DPDC sect. Rîșcani, mun. Chișinău nr. 35/3 din 30 iunie 2021 cu privire la modificarea programului de întrevedere a copiilor xxx cu tata Petrovici Alexei și refuzului Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău nr. P-1759/21 din 06 august 2021 privind respingerea cererii prealabile, precum și dispunerea compensării cheltuielilor de judecată.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel a reținut că, principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din data de 25 februarie 1993, iar implementarea lui, o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță eronat a hotărât asupra admiterea pretenției cu privire la anularea deciziei Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, nr. 35/3 din 30 iunie 2021, invocând intervenirea de către autoritatea publică în raporturile juridice privind educarea și întreținerea copiilor minori, fără ca această intervenție să fie una proporțională, or, la emiterea actului administrativ contestat, autoritatea competentă a acționat legal, conducându-se de legislația în vigoare, respectând procedura administrativă de citare a părților și posibilitatea acestora de a se expune în cadrul ședinței, inclusiv și de interesul copilului de a-și cunoaște părinții, de a coabita cu ei și de a beneficia de grija acestora.

Instanța de apel a menționat că, prin decizia nr. 52/1 din 26 octombrie 2020, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani mun. Chișinău a fost aprobat și propus programul de întrevedere a copiilor xxx cu tata Alexei Petrovici.

Instanța de apel a stabilit că, la data de 31 mai 2021, Petrovici Alexei s-a adresat cu cererea nr. P-247 privind reexaminarea deciziei nominalizate în vederea extinderii programului de întrevederi, în care să fie incluse sărbătorile naționale, conform legislației în vigoare, cât și determinarea zilelor de vacanță, care copiii să le petreacă cu tata, iar prin scrisoarea DPDC sect. Rîșcani nr. P-247/21 din 04 iunie 2021, Petrovici Tatiana a fost informată despre cerere lui Petrovici Alexei, fiind stabilită în acest sens ședința pentru 10 iunie 2021, ora 15:00.

Instanța de apel a notat că, la data de 10 iunie 2021, Petrovici Tatiana a înaintat cerere de amânare pe motiv că avocatul său este antrenat într-un litigiu. Respectiv, prin decizia DPDC sectorul Rîșcani nr. 31/10 din 10 iunie 2021 s-a decis prelungirea termenului de examinare a cererii prealabile, cu stabilirea unei ședințe suplimentare la care să fie prezentă și mama copiilor, pentru a-și expune poziția și a informat reclamanta despre fixarea ședinței pentru 17 iunie 2021, ora 15:00. La data de 17 iunie 2021, Petrovici Tatiana a depus referință, solicitând respingerea cererii lui Petrovici Alexei ca fiind neîntemeiată, cu anexarea probelor pertinente, iar prin cererea nr. din 21 iunie 2021, Petrovici Tatiana a solicitat anexarea la dosarul administrativ a foto, înregistrări video și audio.

Instanța de apel a stabilit că, la data de 23 iunie 2021, DPDC sect. Rîșcani a informat despre stabilirea ședinței de examinare a cererii lui Petrovici Alexei pentru 30 iunie 2021, ora 15:00. Astfel, prin decizia Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani mun. Chișinău nr. 35/3 din 30 iunie 2021 a fost modificat programul de întrevedere a copiilor cu tata.

Instanța de apel a menționat că, prin decizia adoptată nu s-a stabilit încălcarea drepturilor copiilor minori la sănătate, protecție, siguranță, educație, precum și dreptul reclamantului la respectarea drepturilor și garanțiilor părintești, vieții de familie cu copii minori. Mai mult, din explicațiile participanților la proces, rezultă cu certitudine faptul că, programul de întrevedere stabilit inițial a fost respectat de către ambii părinți de mai bine de 3 ani.

Instanța de apel a apreciat critic și alegațiile reclamantei potrivit căreia, stabilirea unui alt program de întrevedere afectează raporturile juridice privind educarea și întreținerea copiilor minori, care afectează creșterea și dezvoltarea normală a copiilor și lezează interesul superior al acestora, or, la stabilirea graficului de întrevederi a copilului cu părintele care locuiește separat de acesta, trebuie să se țină cont de totalitatea circumstanțelor particulare situației existente și să fie bazat pe criterii de apreciere clare și uniforme pentru ambii părinți, oferind, astfel, șanse egale ambilor părinți de a participa efectiv la creșterea și la educarea copiilor.

În acest context, instanța de apel a apreciat că, dezacordul reclamantei cu decizia autorității pentru protecția drepturilor copilului din motivul că, tatăl încalcă regimul alimentar și igiena copiilor, regimul educațional, precum și lipsa contribuției acestuia financiar la activitățile copiilor, nu constituie temei legal privind constatarea ilegalității actului administrativ emis, întrucât, prevederile Codului familiei stipulează expres că, toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun acord, ținându-se cont de interesele și de părerea copilului, iar aceștia poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părintești în detrimentul

intereselor copilului. Totodată, acțiunile și atitudinile reclamantei Olari Tatiana de a condiționa și obstrucționa relațiile și contactele între copii minori și Petrovici Alexei prin organizarea studiilor școlare și extra curriculare inclusiv în perioada graficului de întrevedere prestabilit constituie ingerințe nejustificate în dreptul la protecția vieții de familie ale tatălui biologic și sunt contrare interesului suprem al copilului minor. Or, din probele anexate la dosar și din declarațiile părților rezultă că Petrovici Alexei a recurs la diverse metode legitime pentru a păstra și consolida relația cu copiii, în caz de lipsă a acordului între părți, recurgând la asistența autorităților competente.

Instanța de apel a indicat că admite existența eventualelor probleme și neînțelegeri între părți, dar, în același timp accentuează că asemenea deficiențe urmează a fi soluționate de comun acord între părți și nu pot în niciun caz afecta interesul suprem al copilului. Or, cum s-a constatat și în raportul de evaluare psihologică primară al copilului xxxx, realizat la data de 15 aprilie 2021, rezultă că, copilul manifestă sentiment de atașament față de ambii părinți, în egală măsură își iubește mama și tata, fapt confirmat și nemijlocit de Olari Tatiana în cadrul ședinței Comisiei pentru protecția copilului din cadrul DPDC sect. Rîșcani din 21 octombrie 2020, care a relatat că, copiii își doresc să se vadă cu tatăl.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, autoritatea părintească asupra minorului nu este doar un drept al părintelui, dar și un drept al copilului de care copilul poate fi lipsit doar în situații speciale ce țin de interesul său superior. Așadar, interesul copilului impune că numai anumite circumstanțe cu totul excepționale să poată duce la o ruptură a legăturii de familie dintre părinte și copil.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel, a apreciat ca nefondat argumentul reclamantei privind lipsa unei necesități stricte din partea Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani mun. Chișinău, de revizuire a programului de întrevedere prestabilit, fără o motivare extremă, întrucât, în temeiul cererii formulate de Petrovici Alexei cu privire la modificarea graficului de întrevedere, autoritatea competentă și-a examinat atribuțiile sale legale, examinând petiția formulată, asigurând, în acest sens dreptul copiilor minori de a petrece efectiv zilele de sărbătoare și de vacanță, atât cu mama, cât și cu tata.

Instanța de apel a conchis că, autoritatea publică a emis un act administrativ individual legal ținând cont de interesul superior al copiilor, în urma analizei, evaluării și monitorizării familiilor litigioase, precum și atașamentul copiilor față de fiecare dintre părinți, de vârsta copilului, și de calitățile morale ale părinților, de relațiile dintre copil și fiecare părinte, de participarea copiilor la activități extrașcolare, astfel încât drepturile părintești să fie exercitate într-un mod echitabil.

Totodată, analizând înscrisurile prezentate de către Olari Tatiana în ordine de apel privind pretinsa violență în comportamentul tatălui și aprecierea acestora, instanța de apel a relevat că, atunci când se analizează situațiile în care există un conflict între dreptul unui părinte de a educa copilul și dreptul celuilalt părinte de a avea întâlniri cu copilul, este important să se țină cont de interesele superioare ale copilului.

Raportând cerințele art.118-119 ale Codului administrativ la motivarea deciziei supuse contestării, care reflectă interesul superior al copilului minor, ancheta socială demarată în sensul unui substrat factologic precum și discuțiile purtate de autoritate cu

părinții, instanța de apel a reținut considerentele care justifică emiterea actului administrativ individual supus contestării.

Cu privire la pretenția de încasare din contul pârâtei a cheltuielilor de judecată suportate în prezentul proces, instanța de apel a notat că acestea nu pot fi, întrucât cererea de chemare în judecată formulată de reclamantă a fost respinsă.

La data de 23 mai 2023, Olari Tatiana a depus recurs împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la 07 iunie 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 225 vol. I, 2-15 vol. III).

În motivarea recursului, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, a menționat că instanța de apel a interpretat în mod eronat și tendențios legea, concluziile instanței de apel sunt contradictorii în coraport cu circumstanțele și materialele cauzei, iar la pronunțarea concluziei sale, nu a ținut cont de toate circumstanțele de fapt și de drept.

Recurenta a indicat că nici decizia instanței de apel și nici actul contestat în speță, nu sunt argumentate și motivate, și nu oferă răspunsuri la temeiurile și argumentele invocate de către aceasta în ședința de judecată a instanței de apel și în ședința comună a intimatei cu părinții minorilor. Astfel, nu s-a dat apreciere argumentului că înnoptarea copiilor la tată pe o perioadă mai lungă de 1-2 zile consecutiv, duce la îmbolnăvirea copiilor.

Recurenta a notat că instanța de apel nu s-a expus asupra faptului, că intimata nu și-a motivat decizia sa de abrogare, prin urmare a admis intenționat încălcarea normelor Codului administrativ. Or, instanța de apel abuziv ignoră prevederile art.146 din Codul administrativ, potrivit cărora, abrogarea actului administrativ individual operează doar pentru actele legale și doar pentru motivele prevăzute, dacă nu există o bază legală specială.

De asemenea, recurenta a comunicat că nu este clară poziția instanței de apel de a susține tatăl copiilor în refuzul său de a permite copiilor comuni să frecventeze activități extrașcolare de dezvoltare multilaterală, inclusiv sportive, ce le asigură o viață sănătoasă. Mai mult, prin actul administrativ menținut de către instanța de apel, se atestă încălcarea drepturilor copiilor minori xxxx la educație, la ocrotirea sănătății, la protecție și siguranță.

Recurenta a subliniat că intimata nu a invocat concret și exact ce presupune locul aflării copiilor, finisarea activităților și care activități le califică benefice pentru dezvoltarea multilaterală a fiicei xxxx. La fel, instanța de apel a ignorat și faptul, că este inexact și interpretabil programul aprobat prin actul contestat.

Recurenta a invocat că instanța de apel, abuziv a ignorat faptul, că intimata a încălcat grav norma legală, la emiterea actului contestat în speță, prin depășirea atribuțiilor sale legale.

De asemenea, recurenta a subliniat că instanța de apel ilegal a ignorat faptul, că prin actul contestat nu s-a dat apreciere comportamentului manipulator, intimidator și agresiv al lui Petrovici Alexei față de reclamantă și copii.

Recurenta în confirmarea ilegalității concluziei instanței de apel, a indicat că instanța nu s-a expus și nu și-a motivat poziția sa în raport cu aceste probe: raportul de

evaluare psihologică din 19 octombrie 2020, rapoartele de evaluare psihologică din 05 ianuarie 2022 și 22 ianuarie 2022, și alte probe care confirmă iresponsabilitatea terțului de a implementa și realiza actul administrativ contestat în speță.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, Olari Tatiana a depus recursul până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 02 mai 2023, fiind notificat recurentei la data de 03 mai 2023, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la dosar (f.d. 224 vol. II).

La data de 23 mai 2023, Olari Tatiana a depus recurs împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 225 vol. I).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurentei la data de 24 mai 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d. 226 vol. II).

La data de 07 iunie 2023, Olari Tatiana a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 2-15 vol. III).

Astfel, recursul depus de Olari Tatiana împotriva deciziei din 02 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Olari Tatiana, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursurilor, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului

Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Olari Tatiana.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Olari Tatiana se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc